

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 10

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 10 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарқанд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал:

https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Фарманова Гулнара Комилевна
МЕТОДЫ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ НА ТЕРРИТОРИИ САМАРКАНДСКОГО
СОГДА В КОНЦЕ XIX – НАЧАЛЕ XX ВЕКА 9-18

Саидбобоева Гулзора Нематжоновна
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АРХИВИ ҲУЖЖАТЛАРИДА ГИДРОЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАРИНИНГ
ҚУРИЛИШИГА ДОИР МАЪЛУМОТЛАР (XX АСР 20-ЙИЛЛАРИ ОХИРИ-30-ЙИЛЛАР
БОШИ) 19-26

Ахмедов Шахзод Фарход ўғли
МУСТАҚИЛЛИККА ЭРИШИШ АРАФАСИДА ЎЗБЕКИСТОНДА ЧОРВАЧИЛИКНИНГ
УМУМИЙ ҲОЛАТИ ВА МАВЖУД МУАММОЛАРИ 27-34

Mirsoatova Sayyora Turg'unovna
MARKAZIY FARG'ONA NEOLIT JAMOALARI MADANIYATI HAQIDA MULOHAZALAR 35-39

Янгибоева Дилноза Ўктамовна
МУҲАММАД ШАРИФЖОН МАХДУМ САДРИ ЗИЁНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ
ФАОЛИЯТИ 40-48

Маҳмудов Эркинжон Асқаралиевич
АРАБЛАР ТОМОНДАН ФАРФОНАНИНГ ЗАБТ ЭТИЛИШИ ҲАҚИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР ВА
УЛАРНИНГ ТАҲЛИЛИ 49-53

Yoriqulov Nasibulla Xoliyorovich
O'ZBEKISTON HUDUDIGA G'ARB ME'MORCHILIK AN'ANALARINING KIRIB KELISHI 54-58

Ergasheva Bahridil G'olibjonovna
IJTIMOIY TARMOQLARDAGI REKLAMALARNING IJTIMOIIY-MA'NAVIIY HAYOTGA TA'SIRIGA
DOIR MULOHAZALAR (ETNOSOTSILOGIK TAHLIL) 59-65

Абдухамидов Исломбек Абдухалим ўғли
МЕҲНАТ МИГРАЦИЯСИНИ ЎРГАНИШДА ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ ЁНДАШУВЛАР 66-74

Boltayeva Moxichehra Jamshid qizi
XORIJIIY INVESTITSIIYALARNI JALB QILISH BO'YICHA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR VA
ERISHILGAN KO'RSATKICHLAR (JIZZAX VILOYATI MISOLIDA) 75-80

Кандахаров Анваржон Хасанович, Бабаярова Шахноза Шухратовна
БУХОРО ХОНЛИГИДА АБДУЛЛАХОН II ДАВРИНИНГ ҚУРИЛИШ ИНШООТЛАРИ
ТАРИХИГА БИР НАЗАР 81-86

8.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Boltayev Nurali Shiramatovich
AGRAR OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MALAKALI KADRLAR TAYYORLASHNING
BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 87-93

<i>Дустова Мухайё Худайбердиевна</i> РОСТ, УСТОЙЧИВОСТЬ, ДОХОДНОСТЬ: ЭКОНОМЕТРИКА ФИНАНСОВЫХ ПОТОКОВ НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	94-102
<i>Ravshanov Malik Naimovich</i> METHODOLOGY FOR DETERMINING THE NEED FOR ECONOMIC RESOURCES OF THE ROAD TRANSPORT COMPLEX.....	103-108
<i>Xushmuradov Oman Namozovich</i> TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI	109-115
<i>Raximjonov Kamronbek Ixomjon o'g'li</i> DAVLAT XARIDLARINI AMALGA OSHIRISHDA KORRUPSIYANI OLDINI OLISH	116-121
09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ	
<i>Наврўзова Гулчеҳра Нигматовна</i> АКАДЕМИК ИБРОҶИМ МЎМИНОВ ИЛМИЙ ЖАСОРАТИНИНГ ЯНГИ ҚИРРАСИ	122-128
<i>Talabov Baxriddin Alijanovich</i> KONSTITUTIONIZM DEMOKRATIK RIVOJLANISHNING ASOSI SIFATIDA	129-134
<i>Tajibaev Muxiddin Abdurashidovich</i> JAMIYAT HAYOTIDA SINERGETIK DUNYOQARASH PARADIGMASINI TADQIQ QILISHNING AHAMIYATI	135-140
<i>Солиев Икромжон Комилжонович</i> РАҚАМЛИ ДУНЁДА ИНСОН ҚАДРИ МУАММОСИ: ИЛМИЙ-ФАЛСАФИЙ ТАЛҚИН	141-147
<i>То'хтайев Хаким Primovich</i> TASAVVUF TA'LIMOTLARIDA QADRIYATLAR TRANSFORMATSIYASINING NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	148-153
<i>Уразалиева Гулшада</i> СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ КАТЕГОРИИ «ГЕНДЕР» В СИСТЕМЕ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ	154-160
<i>Гуламова Мавжуда Ташпулатовна</i> ИЖТИМОЙ АХЛОҚ МЕЗОНЛАРИНИ ЎРГАНИЩДА КУМУШХОНАВИЙ ВАСИЯТНОМАЛАРИНИНГ ЎРНИ	161-165
<i>Xoliqov Lazizjon Maxmud o'g'li</i> GLOBAL O'ZGARISHLAR SHAROITIDA O'ZBEKISTONNING IJTIMOYIY-DUNYOVIY DAVLAT SIFATIDAGI MAQOMI (IJTIMOIY-FALSAFIY TAHLIL)	166-171
<i>Quvonov Sardor Zokirovich</i> MA'NAVIY TARBIYANI SHAKLLANTIRISHDA "MANOQIBI SHAYX XUDOYDOD VALIY" ASARINING AHAMIYATI	172-179
10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ	

<i>Халметова Меҳрибону Гайратжонова</i> ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ДЕТСКОЙ ЛЕКСИКИ В НЕМЕЦКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ	180-186
<i>Abdijabbor Amanov</i> MURAKKAB SINTAKTIK BUTUNLIKNING MATNNING KATTA BIRLIGI SIFATIDA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	187-194
<i>Umarova Xurshida Zikiryoхonovna</i> AQSH ADABIYOTIDA PSIXOLOGIK ROMAN TADRIJI	195-203
<i>Odinayev Bekqul Imamqulovich</i> LISONIY SHAXS: TA'RIF, TAHLIL, TALQIN	204-210
<i>Jaloliddin Jo'rayev, Jamoliddin Jo'rayev</i> "DEVONI LUG'ATIT-TURK" VA "GULSHAN UL-ASROR"DAGI QADIMGI TURKIY SO'ZLAR QIYOSI	211-217
<i>Saidov Akmal Azimovich</i> "TARJIMA NAZARIYASI VA AMALIYOTI" YO'NALISHIDA TAHSIL OLAYOTGAN TALABALARDA MADANIYATLARARO MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	218-224
12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Qosimov Botirjon Ma'rufjon o'g'li</i> SUDYALAR OLIY KENGASHINI SUDYALARNING CHINAKAM HAMJAMIYATI ORGANIGA AYLANTIRISHNING KONSTITUTSIYAVIY MASALALARI	225-231
<i>Жўраев Дилмурот Мухторович</i> МАЪМУРИЙ ВА ОММАВИЙ ҲУҚУҚИЙ МУНОСАБАТЛАРДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН НИЗОЛАРНИ СУДДА ҲАЛ ЭТИШДА КЕЛИШУВ ТАРТИБ-ТАОМИЛЛАРИНИ ҚЎЛЛАШГА ТАЪСИР ҚИЛУВЧИ АЙРИМ МАСАЛАЛАР	232-240
<i>Эшонхонов Камолхон Маматхонович</i> БАНД СОЛИНГАН МУЛКНИ ҚОНУНГА ХИЛОФ РАВИШДА ТАСАРРУФ ЭТИШ ЖИНОЯТИНИ КВАЛИФИКАЦИЯ ҚИЛИШДАГИ АЙРИМ МАСАЛАЛАР.....	241-246
<i>Бўриев Одил Қобилович</i> КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШ – ИНСОН ҚАДРИНИ ЮКСАЛТИРИШ МЕЗОНИДИР	247-253
13.00.00 - ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ	
<i>Umarzoda Shohruh Azamat o'g'li</i> "ALGORITMIK TILLAR VA DASTURLASH ASOSLARI" FANI MAZMUNI VA O'QITISHNING MAVJUD HOLATI	254-259
<i>Эргашева Гули Исмоил кизи, Инамова Гуллола</i> ЗНАЧИМОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ ФОНЕТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ В ПРОЦЕССЕ КОММУНИКАЦИИ.....	260-265

<i>Bobomurotov Sirojiddin Mengziyo o'g'li</i> BOSHLANG'ICH SINFLARDA TABIIY FANLARNI VARIANTIV TUSHUNCHALAR ASOSIDA O'QITISHDA SHARQ MUTAFAKKIRLARINING O'RNI	266-271
<i>Xudoyberdiyev G'iyosiddin Baxtiyor o'g'li</i> BOSHLANG'ICH SINFLARDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK JIHATLARI	272-277
<i>Ботиров Азизбек</i> РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ: АНАЛИЗ И ПЕРСПЕКТИВЫ	278-283
<i>Эшбеков Сардор Журакулович</i> ЁШЛАРНИ ҲАРБИЙ ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШИНИГ МУҲИМ ОМИЛИ	284-288
<i>Abdullaeva Feruza Suyunovna</i> KASBIY TERMINOLOGIYANI O'RGATISHDA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	289-293
<i>Ortiqov Oybek Rustamovich</i> OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA MA'NAVIY-MA'RIFIY ISHLARNING TASHKIL ETILISHI.....	294-298
<i>Erhanova Nasiba Absayitovna</i> MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINING "TIL VA NUTQ" MARKAZIDA INNOVATSION FAOLIYAT OLIB BORISH	299-303
<i>Robiya Mannopova</i> INNOVATIVE COMPETENCY AS A CORE COMPETENCE OF FOREIGN LANGUAGE TEACHERS.....	304-308
<i>Qodirov Olim Odilovich</i> REFLEKSIV YONDASHUV, UNING MOHIYATI VA KONSEPTUAL ASOSLARI.....	309-314
<i>Xaydarova Mahliyo Xabibullayevna</i> TARBIYA FANINI O'QITISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	315-322
<i>Xasanova Gulsanam Xusanovna</i> IJTIMOIY-MADANIY FAOLIYATDA MAGISTRATURA TALABALARINING TASHKILIY- BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI	323-328

09.00.00- Фалсафа фанлари

Солиев Икромжон Комилжонович
НамДПИ тадқиқотчиси

РАҚАМЛИ ДУНЁДА ИНСОН ҚАДРИ МУАММОСИ: ИЛМИЙ-ФАЛСАФИЙ ТАЛҚИН

Аннотация. Ўтган даврда техника тараққиёти жамиятимизга ижобий таъсир кўрсатиб, меҳнат унумдорлиги, иш ҳақи ва фаровонликнинг ошишига олиб келди. Айни дамда рақамлаштириш ва ақлли автоматлаштиришнинг янги технологик тўлқини – сунъий интеллект, робототехника ва бошқа технологияларнинг комбинацияси мисли кўрилмаган суръатлар билан ишлаш услубимизни тубдан ўзгартирмоқда. Мисол учун, ишлаб чиқариш жараёнларини яхшироқ, тезроқ ва арзонроқ қилиш учун маълумотлар таҳлили, нарсалар интернетини ва дронлар аллақачон кўплаб соҳаларда қўлланилмоқда.

Калит сўзлар: рақамли дунё, рақамли жамият, давлатнинг ахборот сиёсати, электрон ҳукумат, ақлли қишлоқ, кенгайтирилган реаллик.

Soliyev Ikromjon Komiljonovich
Researcher of NamSPI

MANIFESTATIONS OF HUMAN VALUE IN THE DIGITAL WORLD

Abstract. In the past, technological progress has had a positive impact on our society, leading to increased productivity, wages and well-being. Right now, a new technological wave of digitization and intelligent automation — the combination of artificial intelligence, robotics and other technologies — is fundamentally changing the way we work at an unprecedented rate. For example, data analytics, the Internet of Things and drones are already being used in many industries to make manufacturing processes better, faster and cheaper.

Key words: digital world, digital society, state information policy, e-government, smart village, augmented reality.

Солиев Икромжон Комилжонович
Исследователь НамГПИ

ПРОЯВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ ЦЕННОСТИ В ЦИФРОВОМ МИРЕ

Аннотация. В прошлом технический прогресс оказывал положительное влияние на наше общество, приводя к повышению производительности труда, заработной платы и благосостояния. Прямо сейчас новая технологическая волна оцифровки и интеллектуальной автоматизации — сочетание искусственного интеллекта, робототехники и других технологий — коренным образом меняет то, как мы работаем, с беспрецедентной скоростью. Например, аналитика данных, Интернет вещей и дроны уже используются во многих отраслях, чтобы сделать производственные процессы лучше, быстрее и дешевле.

Ключевые слова: цифровой мир, цифровое общество, информационная политика государства, электронное правительство, умная деревня, дополненная реальность.

Кириш. Хатто рақамли дунёдаги инсонлар ўртасидаги асосий фарқ ҳам маданий ранги, ахлоқий фазилатлари, кадр-қиймати билан ажралиб туради. Маданиятдаги фарқ ижтимоий шаклдаги фарқдан, сиёсий тузилишдаги фарқдан, ахлоқий фарқдан келиб чиқади. Лекин ранг-баранг ва турли хил маданий дунёда, барча одамлар ўз ҳаёти давомида ўз кадр-қимматини излайдилар. Балки, бу инсоннинг асосий белгиларидан биридир. Инсон борлиғида энг идеал ҳолат - бу қувонч, хавфсизлик, ўзига ишонч, ўзини ўзи кадрлаш, бахт, уйғунлик, ҳаяжондир. Энг кам идеал ҳолат бунинг акси, яъни: қайғу, тушкунлик, рашк, ташвиш, таназзул, ўз-ўзини ҳурмат қилмаслик, қўрқув ва ёлғизликдир. Одамлар бу рақамли дунёда ҳам омон қолиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Чунки турли даражадаги кибертахдидлар сабаб улар ёмон аҳволга тушиб қолишдан сақланишга ҳаракат қилмоқдалар. Чунки фақат шу йўл билан инсонлар чинакамига “жисмоний ва руҳий саломатлик ва қониқарли ҳаёт”га эришадилар.

Инсон ўз қадриятларига тинимсиз интилади ва унинг ягона мақсади доимий яшашдир. Ҳайвонлар учун омон қолиш соғлом кўпайишдан иборат. Оиланинг кенгайиши турнинг абадий қолишига олиб келади. Одамларнинг омон қолиши шунга ўхшаш, лекин асосий фарқ бор: яъни озиқ-овқат ва кийим-кечак мўл-кўл бўлади, кейин эса ўйлай бошлайди ва ўз кадр-қимматини топади. Қадриятларнинг ўрнатилиши инсон учун пойдевор қўяди. Инсонлар учун қадриятлар. Ҳар доим фақат озиқ-овқат ва кийим-кечак излайдиган одамлар гуруҳлари бўлса-да, ҳақиқий қийматга интилиш инсон учун абадий мавзудир. Чунки қадрият даражаси энг оддий озиқ-овқат ва кийим-кечакдан бошланади, ижтимоий тузилма билан тақсимланади, функциянинг эгри чизиғи билан идеал фазога чўзилади ва турли асрларда номаълум соҳага чеккасиз яқинлашади. “Дарҳақиқат, (Биз) Одам болаларини (азиз ва) – мукаррам қилдик ва уларни ўзимиз яратган кўп жонзотлардан афзал қилиб қўйдик”[1. – Б. 289.].

Аксарият одамлар учун ҳаётдан қониқишнинг энг асосий қисмини англаб етгач, улар икки қисмга бўлиниши мумкин: Биринчиси, тинчлик ва қониқишда яшаш ва ишлаш, шунингдек, эриша оладиган ижтимоий мавқеидан мамнун бўлишдир. Қобилиятлар, потенциаллар ва мос келадиган ва ундан энг катта завқ ва бахтга эга бўлади. Ўз кадр-қимматини англаш шон-шухрат ва бойликнинг ижтимоий тан олинишига боғлиқ. Уларнинг назарида бу ютуқларсиз ўз кадр-қимматини англаб бўлмайди. Шубҳасиз, шон-шухрат ва бойлик меъёри ҳамма учун ҳар хил бўлади, лекин бу барибир жамият тараққиёти учун етарли ҳисобланмайди.

Мавзуга оид адабиётларнинг таҳлили. Ҳужжатул Ислом Имом Абу Ҳомид ал-Ғаззолий «Кимёи саодат» асарида ёзадилар: «Инсон фаришта ва ҳайвон орасидаги маҳлуқдир. Ҳайвон ривожланмайди, чунки унинг камолот қуввати йўқ. Фаришта ҳам ривожланмайди, чунки унинг ўзи пок илоҳий нурдан иборат, Фақат инсонлардагина ривожланиш, руҳий камолот ҳислати мавжуд».[2. – Б.172.]

Шарқ маданиятининг ўзига хос хусусиятларидан бири ижтимоий мавқени эътироф этиш ва ҳурмат қилишдир. Ҳар бир шахснинг кадр-қиммати деярли бутунлай жамият ва гуруҳ томонидан тан олинган ижтимоий мавқега асосланади. Бугунги дунёда инсоний гўзалликни англаш ва кадрлаш, муҳаббат олийлигини англаш ва унга интилиш, инсонга бўлган ғамхўрлик ва муҳаббат устувор аҳамият касб этмоқда. Нажмиддин Комилов айтганидек, “Комил инсон - бир идеал, барча дунёвий ва илоҳий билимларни эгаллаган,

руҳи Мутлоқ руҳга туташ, файзу кароматдан сероб, сийрату сийрати саранжом, қалби эзгу туйғуларга лиммо–лим покиза зот”[3. – Б. 143.].

Бугун биз Мартин Хайдеггернинг "Бўлиш нимани англатади?"[4. – 314 с.] деган саволини "Рақамли дунёда бўлиш нимани англатади?" деб тўлиқ ўзгартиришимиз мумкин. Агар сиз бу савол ҳақида ўйлаб кўрсангиз, унга жавоб кўринадиган даражада оддий эмас. Бир томондан, сўнгги 20 йил ичида Интернетда ўз-ўзидан пайдо бўлган эркинлик ҳақида қандайдир хулосалар чиқариш мумкин. Биз аллақачон Интернет маконининг эркинлиги, хилма-хиллиги ва ортиқчалигини, унинг инсон фаолиятининг янги форматлари ва усуллари учун имкониятларини юқори баҳоладик.

Шу билан бирга, биз чексиз мулоқот, маълумот ва қизиқарли контентга кириш, ҳаракатчанлик, тезлик, доимий алоқада бўлиш қобилияти учун инсон тўлайдиган нархни англадик. Бу пул билан эмас, балки соғлиқ, эркинлик, шахсий ҳаёт ва хавфсизликни йўқотиш, ахборотнинг ночорлиги каби мутлақо инсоний қадриятлар билан ўлчанади. Аммо биз ўзимизга рақамли дунёда бўлиш нимани англатишини сўраганимизда, унинг оптикасига рақамли муҳитнинг фазилатлари ва чекловлари эмас, балки инсоннинг рақамли борлигининг даврга мос келиши (Хайдеггер сўзлари) киради. Бу савол бир кишининг бошқа бир инсон ҳаётидаги ўрни, "рақамлаштирилган дунё"даги инсоний хатти-ҳаракатлари ва қилмишлари ҳақида эканлигини тушуниб етамиз. Бугунги кунда давлатнинг ахборот сиёсати асосида бўлган рақамлаштиришнинг семантик (қийматли) контексти масаласига айланди. Бу инсоннинг яшаш майдонини мақсадли рақамлаштириш, маданият нуқтаи назаридан, инсон мавжудлигининг ахлоқий асосини ташкил этувчи гуманистик қадриятлар координаталарида нима келтиради деган савол туғилади?. Бу саволларга жавоб бериш мақсадида мулоҳаза юритар эканмиз, бугун биз пандемия даврида айниқса яққол намоён бўлган учта асосий жиҳатга эътибор қаратган бўлардик: шахс қадр, эркинлик ва масъулият, ижтимоий қадриятлар. Н.Д.Сагиндикова "Масъулият ўзи ва бошқалар, жамоа олдидаги ўз хатти-ҳаракатлари учун масъулликни бўйнига олиб, шахснинг ўзини бошқариши ва хулқ-атворини шакллантирувчи энг асосий характер сифатидир"[5. – Б. 13.] – деб таърифлаб ўтади.

Тадқиқот методологияси. Мақоланинг услубий асослари сифатида қуйидагилар танланди: рақамли жамиятда инсонлар дунёқараши, инсон қадр феноменининг антропологик, аксиологик ва ҳақиқатда ахлоқий таркибий қисмларининг ўзаро шартлилигини ўрнатишга имкон берувчи тизимли ёндашув; анъанавий, классик ахлоқий қадриятлар билан таққослаш асосида рақамли жамият ахлоқий қадриятларининг хусусиятларини аниқлашга ёрдам берадиган қиёсий таҳлил усули; замонавий рақамли жамият дунёқарашининг қиймат профилини таҳлил қилиш ва қуриш, унда қабул қилинган қадриятлар иерархиясини, қадриятлар тизими элементларининг таркибий нисбатини аниқлаш имконини берувчи аксиологик усулдан фойдаланилди.

Таҳлил ва натижалар. Инсон ва инсоният азалдан олий қадрият сифатида қаралиб келган. Жамоат маконини рақамлаштириш шахсийлаштириш ва индивидуаллаштириш ғоялари билан сингиб кетган. Рақамли саломатлик схемаси ҳар қандай шифокор учун мавжуд бўлган ягона электрон шахсий тиббий ёзувларни яратишга қаратилган. Давлат хизматлари веб-сайтнинг "Рақамли ойнаси" шахсий

хизмат кўрсатиш ҳисобини тақдим этади. Таълим рақамли ресурсларнинг афзаллигини тавсифлайди, бу ерда сиз курс ёки ўқитувчини танлашингиз мумкин, ёш ва тайёргарлик даражасига мос келадиган индивидуал ўқув вазифалари траекториясини белгилашингиз мумкин. Аммо инсонпарварлик индивидуализм эмас, шунинг учун шахс қадрият бўла олмайди. Қадрият ҳар бир шахс томонидан ўзининг кўринишларининг хилма-хиллиги, ҳар бир шахснинг ўзига хослиги, унинг ҳаёти, фаолияти, тажрибалари билан ифодаланади. Шу боисдан ҳам Х.Соқиев “Бугунги кунда ҳар бир ахборот чегара билмаслик хусусиятига эгаллигини ҳисобга олиб, онги ва дунёқараши эндигина шаклланаётган ёш авлоднинг миллий ўзига хослигини сақлаб қолиш долзарб муаммолардан ҳисобланади. Ўзбекистонда таълим тизимини ахборотлаштиришнинг шахс идентиклигини шакллантиришга таъсири тубдан ўзгариб бормоқда. Таълим тизимига киритилаётган янгиликлар турли даражадаги ахборот технологияларини самарали татбиқ этиш билан боғлиқ. Чунки замонавий таълим тизимида ўқитишнинг фақат мазмуни эмас, балки усул ва воситалари ҳам ахбороткоммуникация технологияларининг талабларига мувофиқ равишда такомиллаштирилиб борилмоқда” [6. Б.18.] деб таъкидлайди.

Ва "рақамли индивидуализм" хавфи нафақат шахсий маълумотларнинг хавфсизлигини бузиш ёки уларнинг "бир қўлда" тўпланиши, балки рақамли маконнинг универсаллиги ва бошқарилишида, яъни маълумотлар маданияти сари ҳаракатда ҳамдир. Ва биз тўлашимиз хавфи энг юқори бўлган нарх - бу анонимликдир. Шифокор, бемор, ўқитувчи, талаба, ходимнинг шахсиятлари рақамлаштирилган индивидуал ташхислар, таълим траекториялари ва малака профиллари билан тўлиб кетмаслиги керак. Умумжаҳон алгоритмлар ортида, ҳатто индивидуалликка мослаштирилган, эркинлик (биринчи навбатда, фикр эркинлиги) ва хилма-хилликни чеклаш ётади. Абу Исо ат-Термизий келтирган ҳадисда: “Бир- бирингизнинг орангизни бузманг, бир – бирингизни орқангиздан айб қидирманг, бир –бирингизни ёмон кўрманг, бир-бирингизга ҳасад қилманг” [7. – Б. 22.] -деб инсонларнинг ўзаро меҳр–шафқатли бўлишга тарғиб қилинади. Имом Бухорий китобида “Бу дунёда яхшилик қилган кишилар охиратда яхшиликка эришадилар ва шариатда ёмонлик деб саналган ишларни қилувчилар эса охиратда ёмонликларга дучор бўладилар” [8. – Б. 76.] - дейилади.

Рақамли дунёнинг салоҳияти хилма-хилликни қўллаб-қувватлашга қаратилиши керак. Инсон - бу маданият ижодидир. Шахснинг қадриятига йўналтирилган жамият, биринчи навбатда, шахснинг кадр-қимматини ҳис қилиш майдонини яратадиган маънавий координаталар тизимига сингиб кетишни ўз мақсади деб билади. Ҳақиқий ва рақамли дунёда ҳам умуминсоний қадриятлар билан таништириши керак: яхшилик, севги, гўзаллик, эътиқод; содир бўлаётган нарсага, бошқасига қадрият сифатида муносабатни шакллантириш, шахсий, семантик танлов, маъно ифодалаш, ҳаракат маъноси жойи бўлиш ва бошқалар шулар жумласидандир. Айнан маънавий-ахлоқий ва аксиологик маъно шахснинг олдинга силжишини белгилайди, шунинг учун турли соҳалардаги рақамли дунё инсон учун янги шахсий маъноларни яратиш учун маконга айланиши, одамларнинг турли гуруҳларини ўз қадриятлари асосида бирлашишига ёрдам бериши, ҳаммага ёрдам бериши керак. Шу боисдан ҳам Ю.Якубов “Шахс ва жамият ўзаро муносабатда бир-бири билан боғлиқ тушунчалардир. Шахс жамиятда шаклланади ва ривожланади. Шахснинг ўзига хос сифатлари жамиятда тутган ўрни ва бажарадиган

вазифалари билан белгиланади. У шахс сифатида шаклланиш учун жуда кўп мураккаб босқичлардан ўтиши, зарур билимлар, ҳаётий тажрибаларга эга бўлиши, ўзи яшаётган ва меҳнат қилаётган жамоа муҳит ва муайян жамиятнинг талаб ва эҳтиёжларини ўзида акс эттириши муҳим”[9. – . 11.] - деб таъкидлайди.

Рақамли дунё форматидан ташқарига чиқадиган барча психологик феноменология (кибербуллинг, тармоқ флеш-моблари, онлайн тажовузкор хатти-ҳаракатлар, безорилик ёки аксинча, қўллаб-қувватлаш) ва нафақат психологик (иш қидириш, интервьюлар, масофавий иш ва учрашувлар ва бошқалар) бизга имкон беради. Интернет маконини инсон қадри феномени - янги муҳитда мавжуд бўлиш йўлларини очиб берадиган рақамли дунё деб аташади. Бу дунё бугунги кунда замонавий инсон ҳаётининг бир қисмига айланди, бизнинг кундалик ҳаётимиз ҳақиқатига айланди[10 – С. 224].

Шу ўринда таъкидлаш керакки, рақамли технологияларнинг жадал ривожланиши инсоният тараққиётининг янги йўлларини очиб беради. Ҳозир дунё “Тўртинчи саноат инқилоби”га қадам қўймоқда. Бу сунъий интеллектдан кенг фойдаланиш, ишлаб чиқаришни автоматлаштириш, роботлаштириш, рақамли технологияларни иқтисодиётнинг барча соҳаларида қўллаш демакдир. Умуман олганда, янги саноат инқилоби рақамлаштириш билан боғлиқ барча соҳаларда энг янги, турли хил ва арзонроқ технологик инфратузилмалардан фойдаланишга олиб келади. Натижада ривожланган давлатлар рақамлаштириш жараёнини ижтимоий-иқтисодий ҳаётга тезроқ интеграциялаш бўйича дастурлар ишлаб чиқмоқда ва бу улар ўртасида рақобатни шакллантирмоқда. Буюк давлатлар рақобатбардош юқори технологиялар орқали катта ҳажмдаги маълумотларни қайта ишлайдилар. Одамлар ҳам ушбу рақамли технологиялардан кундан-кунга кўпроқ фойдаланмоқда. Натижада яратилган қулай муҳит технология гигантлари учун замонавий бозорни шакллантирмоқда. Ҳозирда мобил телефон ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ўсиб бормоқда, булутли ва бошқа сақлаш технологиялари яратилмоқда ва буларнинг барчаси ҳаётимизнинг бир қисмига айланиб бормоқда[11. – С. 320].

Реконструкция ишларининг асоси технологик имкониятларга бой “Ақлли қишлоқ” лойиҳасидир. Мазкур лойиҳани амалга оширишдан кўзланган асосий мақсад қишлоқ аҳолисига шаҳарда оладиган барча хизматлардан қишлоқларда бемалол фойдаланиши учун шароит яратишдан иборат. Шу билан бирга, қишлоқ аҳолиси учун янада кўпроқ даромад ва иш билан таъминлаш имкониятлари яратилиши керак. Учинчи нуқта - қишлоқ аҳолиси учун давлат хизматларидан фойдаланиш учун тўлиқ шарт-шароитларни шакллантириш. Яъни, “Ақлли қишлоқ” концепсиясида хизмат кўрсатиш, фойда олиш, давлат хизматларидан фойдаланиш бўйича қишлоқ ва шаҳар ўртасидаги фарқ деярли йўқ қилинган.

“Ақлли қишлоқ” концепсиясига кўра, жараённи электронлаштириш ишлаб чиқариш имкониятларини оширади. Шундай қилиб, у суғориш тизимидан тортиб, тупроқни экиш ва ишлов бериш, ҳосилни йиғиб олишгача бўлган бутун платформанинг автоматлаштирилган, марказлаштирилган ва биргаликда бошқариладиган тизими бўлиб, у энг илғор технологиялар ва технотрансферларни қўллашни ҳам ўз ичига олади. Мазкур тизимнинг қишлоқ инфратузилмасининг бошқа соҳалари – муқобил энергия

манбалари ва замонавий транспорт тизимига интеграциялашуви “Ақлли қишлоқ” концепсиясини якунлайди.

Санаб ўтилган барча хусусиятлар мамлакатимизнинг рақамлаштириш ва электрон хизматлар соҳасида эришаётган янги ютуқларидан далолат беради. Айтилган мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар, давлат ва хусусий сектор томонидан амалга оширилаётган муҳим дастурлар рақамли иқтисодиётни барпо этишда муҳим асос бўлмоқда. Минтақанинг Энергетика ва транспорт маркази мақомига эга бўлган Ўзбекистон янги даврда мавжуд ресурслар ва илғор жаҳон тажрибасидан фойдаланган ҳолда қисқа вақт ичида рақамли иқтисодиётни қуриш ва минтақанинг рақамли марказига айланиш имкониятига эга.

Ҳозирда виртуал ва кенгайтирилган реаллик соҳасида муаммо бор: бири кўз нимани кўра олиши, иккинчиси эса мия қандай маълумотларни ва қанча миқдорда ҳазм қила олиши. Бироқ, агар кўзойнақда эмас, балки контакт линзаларида махсус чип ўрнатилган бўлса, бу муаммони ҳам ҳал қилиш мумкин. Масалан, линзалардаги чиплар орқали сиз дарҳол Интернетга киришингиз мумкин, бунинг учун кўзларни очиш ва ёпиш кифоя қилади.

Инсон танасида саратон ўсимтаси пайдо бўлиши учун 10 000 та саратон тўқималари керак. Эҳтимол, кимдир аллақачон бу тўқималардан бирига эга. Аммо натижа 10 ёки 20 йилдан кейин пайдо бўлади. Бу йилдан бошлаб қўлланиладиган янги технология ўша битта тўқималарни топиш имконини беради. Янгилик тижорат мақсадларида фойдаланиш учун мавжуд. Тез орада инсон ўзининг турли аъзоларидан тортиб тери ва суякларигача ҳамма нарсани ўзгартира олади. Инсон аста-секин қариш сабаблари ва сирларини ўрганади. Энди маълум бўлишича, бизнинг қаришимиз генетик хатолар бирикмасидир. Инсон ўша генетик хатоларни тузатишга қодир бўлган технологияларни кашф этади ва инсон ўлимга ечим топади.

Олимлар келажакда интернет ўрнини мия тармоғи эгаллашини башорат қилмоқда. Энди биз рақамли маълумотларни алмашамиз. Келажакда биз ҳис-туйғуларни, ҳис-туйғуларни, хотираларни баҳам кўрамиз. Энди ёшлар ёзиш пайтида гапга турли эмоционал белгилар қўяди. Улар ўз ҳис-туйғуларини шу тарзда ифода этадилар. Бироз вақт ўтгач, ҳиссиётнинг ўзи виртуал суҳбатдошга юборилади. Одамлар 50 йилдан бери филм томоша қиладилар. Тўғрироғи, кино учун. Овозсиздан товушга ўтиш кино соҳасида катта инқилоб ҳисобланган. Келажакда фильм инсонга товуш эмас, балки ҳис-туйғу ва ҳиссиётларни етказиши.

Рақамли дунёда ижтимоий қадриятлар қандай амалга оширилади? Ҳозирча ечим масофавий ҳамкорлик ёки онлайн алоқа, телетиббиёт ёки масофавий иш имкониятлари билан чекланган. Потенциал равишда, рақамлаштириш билан ижтимоий қадриятлар ўз-ўзидан сақланиб қолиши тахмин қилинмоқда. Демак, ижтимоий қадриятларнинг шаклланиши маданият, онг, фикр, тажриба, фаолият, ирода ва ишнинг бирлиги билан боғлиқ. Уларнинг ўзаро боғлиқлиги ўзига хос "қийматли фаолият" ни яратади, бу эса қадрият позициясининг шаклланишини белгилайди - инсоннинг фаолияти-ахлоқий йўналиши, бошқасининг қадр-қимматини ҳурмат қилиш ва унинг барча кўринишларида эътироф этишни акс эттиради.

Хулоса ва таклифлар. Рақамли дунёда мавжуд нарсаларнинг алоқадорлиги цивилизация ривожининг моҳиятидир. Цивилизация ривожланиши учун техник

тараққиёт муҳим аҳамиятга эга, бу ерда бошланғич нуқта фаолият мақсадлари, натижалар, ютуқлар ва воситалардир. Маданият инсон тараққиётининг манбаидир. Аммо унинг бундай манба бўлиши учун одам бўшлиқдан ўтиб кетмаслиги муҳимдир. Бу маданий осори-атиқалар тушунилса ва ўзлаштирилсагина мумкин бўлади. Рақамли дунёда инсон ва жамиятга қаратилган ҳар қандай ҳаракатлар (шифокор, ўқитувчи, мансабдор шахс, журналист, блоггер, фойдаланувчи томонидан) тушунилиши керак, улар маълум қадриятларни амалга ошириш учун нима беришини шахсан тушуниши керак. Чунки айнан рақамли дунёда маданият ва маъно бирлашганда, ўзлаштиришдан ўз-ўзини яратишга урғу ўзгаради. Одам идрок этувчи, идрок қилувчига айланади. Ўзи бўлган маконни тушунадиган одам. Ҳақиқийми ёки рақамлими муҳим эмас. Рақамли дунёда биз одамларга маъно ҳақида ўйлашни ўргатишда давом этишимиз керак. Шу сабабли, бугунги кунда рақамли платформалар ва гаджетларни жорий қилиш жараёнида рақамли макон ҳаммани ҳаммадан четлатиш зонасига айланмаслиги учун рақамлаштириш танасига маъноларни киритиш (гуманистик қадриятларни киритиш) керак. У мураккаб ижтимоий-маданий вакуумга айлангани йўқ.

Хуллас, рақамли технологиялар нафақат ижтимоий муносабатларни ўзгартирувчи, балки инсоннинг кадр-қимматини англашидаги ўзига ҳам таъсир қилувчи энг муҳим кучга айланди. Ривожланишнинг дастлабки босқичидаги рақамли муҳит инсон учун оддий жисмоний дунёдан узилиб қолган махсус дунёда қолиш имконияти сифатида тақдим этилади. Аммо вақт ўтиши билан "офлайн" ва "онлайн" ўзаро боғланиб, янги "гибрид" қадриятни муҳитини яратди ва инсон аксиологик нуқтаи-назардан бир вақтнинг ўзида икки дунёда мавжуд бўлишни бошлади.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Қуръони Карим. /Таржима ва изоҳлар муаллифи Шайх Абдулазиз Мансур. –Тошкент: 2007, -Б. 289.
2. Комилов Н. Комил инсон ҳақида тўрт рисола. Тошкент.:“Ўзбекистон”,1997.-Б.172.
3. Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Тошкент.:“Ёзувчи”,1996. –Б. 143.
4. Хайдеггер, Мартин. Что зовется мышлением? / Мартин Хайдеггер ; пер. Э. Сагетдинова. - Москва : Территория будущего, 2006. - 314 с.
5. Сагиндикова Н.Д. Талабалар ўқув фаолиятида масъулиятнинг гендер хусусиятлари. (PhD)док. дисс. Автореферати . - Тошкент: 2017, -Б. 13.
6. Соқиев Х.В. Ахборотлашган жамиятда шахс идентиклигининг шаклланиш хусусиятлари. Фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Тошкент, 2022. –Б.18.
7. А. Мансуров, У. Жўраев, М. Лафасов, Ҳадис илми сабоқлари. – Тошкент: “Ғ.Ғулом” нашриёти, 1999, –Б. 22.
8. Имом Исмоил ал- Бухорий. Ал- Адаб ал - муфрад . (“Адаб дурдоналари) - Тошкент: “ Ўзбекистон”, 1990, – Б. 76.
9. Якубов Ю.М. Исломи таълимотида шахс ва жамият муносабатлари масаласи. Номз. Дисс. Автореферати. –Тошкент: 2008, -Б. 11.
10. Котлер Ф., Картаджайа Х Маркетинг 4.0. Разворот от традиционного к цифровому: технологии продвижения в интернете М. Эксмо 2019. - 224с.
11. Овчинский В. Виртуальный щит и меч. США, Великобритания, Китай в цифровых войнах будущего. М Книжный мир, 2018. - 320 с.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 10 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).